

▲ 'Overall wordt het onmogelijk gemaakt te investeren in mobiliteit, zoals het Wilhelminakanaal in Tilburg.' ARCHIEFFOTO JAN VAN EIJNDHOVEN

Formateur: doorbreek de stikstofimpasse

Terwijl het eind van de coronacrisis eindelijk in zicht begint te komen, staan we aan het begin van een nieuwe kabinetsperiode. In de komende tijd zal er veel focus liggen op herstel. **Eindelijk kunnen we het weer hebben over de toekomst van Nederland.**

Theo Bruinsma

OPINIE

Politieke partijen hebben grootse ambities waar het die toekomst betreft: onze CO₂-uitstoot moet ver omlaag worden gebracht, we moeten een miljoen huizen bouwen en onze welvaart moet gelijkmatiger worden verdeeld. Afgaand op de verkiezingsbeloften, moet dit alles ook nog eens in de komende vier jaar worden verwezenlijkt.

Wat de politici die deze beloftes doen zich echter niet lijken te beseffen, is dat de stikstofcrisis nog steeds roet in het eten gooit. Innovatie wordt nog steeds bemoeilijkt door onrealistisch strenge stikstofnormen. Voor nieuwe ontwikkelingen in de industrie voorziet de stikstofwet- en regelgeving geen ontwikkelruimte, zoals we een tijd geleden al betoogden in deze krant [BD 28 januari].

Hoe gaan we onze CO₂-uitstoot in recordtempo omlaag brengen,

als ondernemers geen omgevingsvergunning krijgen voor die duurzame nieuwe fabriek?

Spoor bij Vught

Sinds kort weten we dat daar nog wat bij komt: ook onze wegen, kanalen en spoorverbindingen mogen we niet meer verbeteren, na een recente uitspraak van de Raad van State. Of het nu de A58 is ter hoogte van Breda, het spoor bij Vught of het Wilhelminakanaal in Tilburg, overall wordt het onmogelijk gemaakt om te investeren in mobiliteit. De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft daarop besloten een groot aantal projecten in de infrabouw dan maar helemaal stil te leggen. Daarmee is de crisis op het gebied van de aanleg van infrastructuur compleet. Er is veel aandacht voor sociale mobiliteit, maar daadwerkelijke mobiliteit lijkt kennelijk niet meer zo belangrijk. Alsof ons land af is op dat gebied, en niet aan de vooravond staat van een opschaling van de woningbouw en een weer oplevend bedrijfsleven na de coronacrisis.

Hoe heeft het zover kunnen komen? Is het echt zo dramatisch gesteld met onze natuur dat we niet anders meer kunnen dan Nederland op slot te gooien? Wij denken van niet, maar wat is er dan wel aan de hand?

Er is wel ruimte, maar we durven deze niet te benutten. Voor de goede orde: wij onderkennen de problemen met luchtkwaliteit in ons land, en onderschrijven de noodzaak te investeren in verbetering van de natuur. Maar de economie op slot gooien vinden we geen goede oplossing. Al helemaal niet omdat ons land geen

De economie op slot gooien vinden we geen goede oplossing

eiland is, en de lucht zich niets aantrekt van landsgrenzen. Ambitieuze doelstellingen voor ons land zonder oog voor ontwikkelingen in de landen om ons heen zijn zinloos.

Mogelijkheden

Omdat beleidsmakers al jaren worstelen met dit dossier en de rechter ze inmiddels meerdere keren heeft teruggefloten, lopen ze op eierschalen. En dat verklaart de stikstofimpasse die nu al twee

jaar duurt en nog steeds wacht op een echte oplossing. Wij zien echter wel degelijk mogelijkheden, zoals we die al eerder benoemden in onze publicatie *Stikstof: Weg uit de Impasse*. Hierin komen we tot goede, haalbare aanbevelingen. Dat blijkt mede uit het feit dat de commissie-Remkes enkele maanden later tot dezelfde conclusies kwam.

Dalende lijn

Er kan dus wel degelijk iets, en het gaat niet ten koste van de dalende lijn van onze uitstoot. Al sinds de jaren 90 laat die een stabiele lijn naar beneden zien. Die lijn kunnen we als bedrijfsleven vasthouden. Voor de goede orde: die minlijn geldt voor de totale uitstoot van alle bedrijven. Een macro nullijn, waarbinnen voor individuele bedrijven maatwerkoplossingen mogelijk zijn. De nullijn voor elk individueel project waar we nu mee worden geconfronteerd, wordt met de dag schadelijker. En daar komt nu dus bij dat de inframarkt voor grote projecten ook op zijn gat komt te liggen. *It's the stikstof stupid!*

Zo komt er weinig terecht van herstel na de coronacrisis. Mogen we de formateur verzoeken daar heel snel een oplossing voor te vinden?

■ Theo Bruinsma is bestuurslid bij VNO-NCW Brabant Zeeland en woont in Oss.